

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vinarjev, za četrto leta 2 kroni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 kron, za 1/2 leta 3 krone, za 1/4 leta 1 krono 50 vin., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LIII.

V Ljubljani, 2. marcija 1900.

List 9.

Morska zvezda.

Čolnič drsi čez vodno plan ...
Oj, širna morska je ravan,
Kjer ljut se tepe z valom val. —
A daleč, daleč je obal.

In silen grom pretresa svet,
Veslar trepeče mladolet;
Besno divja viharja moč,
Kam naj vesla v nevarno noč?

Kje vodam silnim so meje?
Kje čolnu je rešitev, kje? —
Nakrat pretrga se oblak,
In zvezda sine v temni mrak.

* * *

Življenje — burno je morje,
Veslar neskušen — sin zemlje,
Ko ga vihar zažene v svet,
Brez zvezde te ne bo otet:

Ta zvezda morska, jasna luč,
Je vera sveta — rajski ključ:
Ob svitu njenem le zemljan
Dosegel varni bo pristan.

Gospica A. O.

ANTON BONAVENTURA,

po božji in apostolskega sedeža milosti
škof ljubljanski,

vsem vernikom svoje škofije mir, srečo in blagoslov v
Gospodu našem Jezusu Kristusu.

Zadnje leto devetnajstega stoletja se hitro
naprej pomika. Hvala Bogu, da ste ga povsod
tako lepo začeli. Povsod ste hiteli, da v zakra-
mentu svete pokore operete svoje duše, ter

morete o polnoči, koj prvo uro novega leta,
pristopiti k mizi Gospodovi, prejeti Jezusa,
Zveličarja svojega, v svoje srce in tako ž Njim
združeni, pod Njegovim varstvom stopiti v
novo leto.

Kaj nam bo to leto prineslo? Čujemo o
krvavih vojskah in o pripravah za vojske, ču-
jemo o potresih, povodnjih, boleznih, čujemo o
siromaštvu in lakoti, čujemo jok, zdihovanje,
obupovanje.

Oh, to je začetek kazni razžaljenega Boga.
Saj nasprotujejo Bogu in Sinu njegovemu Jezusu
Kristusu ne samo posamezni ljudje, ampak tudi
ljudstva in države, katere ali naravnost pospe-
šujejo, ali vsaj dopuščajo, da se govori, piše in
dela proti Bogu, proti Odrešeniku, proti cerkvi
Jezusovi in njenim napravam, proti veri, proti
zapovedim božjim in cerkvenim. Za ljudstva in
za države ni večnosti, zato jih mora pravična
kazen božja doseči v časnosti.

Z narodi in z državami bomo tudi mi Slo-
venci trpeli; toda upam, da nas bo Gospod Bog
obvaroval največjih nesreč, upam, da se bo letos
za vse naše življenje ozir časnega blagostanja
in večne sreče marsikaj storilo in izpeljalo Vam
vsem na korist. Karkoli nas veruje v Boga in
Sina Njegovega Jezusa Kristusa, duhovni in ne-
duhovni, smo se zavzeli, da storimo vse, kar le
moremo, da Vas vzdržimo in učvrstimo v vernem,
krščanskem življenju in da tudi vse razne časne
zadeve uravnamo po načelih sv. evangelija.

Trdno upam, da bo Gospod Bog to naše
prizadevanje blagoslovil, ako ostanemo vsi zvesti
Gospodu Jezusu, kateremu smo se z očiščenim
srcem prvo uro tega leta pri polnočnici poklonili.

Saj ga ni drugega imena, v katerem bi se mogli izveličati razen imena Jezusovega, in vedno bodo veljale besede Njegove: „Iščite najpoprej kraljestvo Božje in Njegovo pravico, vse drugo se Vam bo dodalo.“ (Mat. 6, 33).

Letos bi Vas z vsim svojim delovanjem rad še bolj utrdil v tem mišljenju in življenju. Tekom leta vam bom govoril o Gospodu Jezusu, o presvetem Njegovem Srcu in o sveti Njegovi cerkvi, ker tako poučevanje zahtevajo časovne razmere in želé naši poglavarji v Rimu.

Danes začnem z vprašanjem: Kdo je Jezus Kristus? Odgovor naj le še bolj pojasni Vašo vero, da je On Sin živega Boga, pravi Bog, edin naš Zveličar, ter se morete te vere veselega srca tako okleniti, da vas nobena skušnjava ne bo mogla od nje odvrniti.

I.

Kdo je Jezus Kristus? Oglejmo si Ga prav točno, kakor nam Ga opisuje sveti evangelij; oglejmo si Njegovo življenje. Njegov nauk in Njegova dela, iz katerih nam sije notranji Njegov duh, da vidimo, je-li On samo človek, ali kaj več.

Kako vzvišen je Njegov nauk! Divno govori o Bogu in Njegovih delih, o Njegovem bitju, o Njegovi ljubezni in pravičnosti: jasno poučuje o večnosti, o naši duši, o vrednosti našega življenja: točno urejuje svet in kar je na svetu. O vsem pa govori tako lahko, tako prepričevalno, tako jednostavno, kakor da kar gleda večne resnice in notranje življenje troedinega Boga. Ljudstvo čuti, da On poučuje vse drugače, kakor navadni učitelji.

In kako globok in dalekosežen je Njegov pogled! On gleda v srca, vidi skrite misli svojih poslušalcev, odkriva pritajene zlobne namere svojih sovražnikov; dve, tri besede in — ribiči zapuščajo vse, pa hodijo za njim, Samaritanka se spreobrne, grešniki se spokorč, hinavski farizeji osramoté; apostoli mu zatrjujejo svojo zvestobo. On pa jim pové, da ga bo Juda izdal, Peter zatajil, vsi zapustili.

Kaj ne, On gleda v dno srca in duše posameznikov! Ali On gleda tudi v prihodnost narodov. Gleda kakor iz daleč, kako Jeruzalem pada, kako so judje premagani, poteptani in po vsem svetu raztreseni: gleda, kako uspešno apostoli delujejo, kako se narodi izpreobračajo, kako se Njegova cerkev bojuje in širi po vsem svetu in ostane nepremagljiva do konca sveta. Vsa prihodnost Mu je pred očmi razgrnjena. On jo kakor neposredno gleda.

V Njegovem nauku ni nobena beseda prazna, vsaka obrodi prekrasen sad. On reče: blagor ubogim, blagor žalostnim, blagor njim, ki so čistega srca, blagor preganjanim zavolj pravice, in glej sadu: te besede so rodile vse apostole, vse device, vse mučence, vse dobrotnike človeštva. On uči: dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je Božjega in glej: dve oblasti poprej v eni osebi se razdele, in postavi se temelj vsemu napredku in izobraženosti. On uči moliti: Oče naš, kateri si v nebesih, in glej: poprej nepoznano bratstvo oklepa vse ljudi in narode, rodi se enakost vseh pred Bogom.

Kako čudovit je torej duh Jezusov! Čudili se bomo pa še bolj, ako Ga poslušamo, kako govori. Neizrekljivo visoke misli v kratkih priprostitih besedah! Tri, štiri besede, jasne, bistre; pa obsegajo večne postave, temeljne zakone družin in društev, vzroke in zdravila zoper ljudske bolezni, večne postave neumrljivim dušam!

Tak je duh Jezusov. Kje je sličen veleum? Zastonj ga iščeš v vsi preteklosti! Kaj pa še le njegovo srce?

Poglejmo svoje človeško srce; Jezusovemu kar nič ni podobno. Mi sicer ljubimo, toda malo; kdo se v ljubezni vsega daruje, kdo hoče dolgo trpeti za ljubljene osebe? Samo Jezus: On ljubi in žrtvuje vse: saj že koj od rojstva hrepeni po križu, da iz ljubezni umrje, da tam Svoje življenje, zadnjo kapljico krvi za nas žrtvuje.

Ljudje ljubijo malo, pa tudi malo oseb: starše, ženo, moža, otroke, pa še peščico prijateljev; to je vse. Jezus pa ljubi vse ljudi, za vse enako gori: za velike in male, za bogate in revne, za pravične in grešnike, za vse, tudi najbolj zapuščene: da, On gori za vse stvari.

In kako čisto je to srce: ne upam reči, da je angeljsko, bilo bi to premalo. On živi sredi sveta, sedi pri mizi grešnikov, pred nogami mu leže nesrečnice, in vendar nihče ne dvomi o popolni njegovi čistosti. Napadali so na Njem vse, samo ne Njegove nebeške čistosti. Da, glejte sijaja, vstvaril si je množico src po Svoji podobi, src deviških, čisto ljubečih kakor On.

Kar lepoto Njegovega srca dovede na vrhunec, je to, da hoče in more vsem pomagati, vse potolažiti, vse rešiti, vse osrečiti. Ni mu treba z nami tožiti, da moremo tako malo storiti za one, katere ljubimo, ne. On prosi: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil (Mat. 11, 28). Kdor je žejen, naj pride in pije. Srce Vaše naj se ne vznemirja, donašam vam mir, kakršnega svet nima, mir, ki presega vse (Jan. 14, 27). O pridite in žalost

Vaša se bo spremenila v veselje (Jan. 16, 20). Tako govoriti bi mogli mi sami eni ali drugi osebi. Jezus pa tako govori vsemu svetu!

Kdo je torej Jezus? Ali je res samo človek, ali se nam ne zdi, da seva iz Njega nekaj božjega? Pa pojdemo dalje!

Poglejmo Njegovo нравno popolnost, pa jo izmerimo, če je mogoče; toda nobene mere ne dobimo, da bi jo primerjali. O, Jezusova veličina in lepota kar vse ostalo potemni. Pred to lepoto potemne vse čednosti pred njim, pa tudi vse za njim, kar jih je On sam prouzročil. Tolika je namreč Njegova lepota, da je premnoge tako prevzela in zavzela, da so jo posnemali. Že devetnajst vekov stoji v svetu, milijoni si prizadevajo, da bi jo dosegli; kolikor bolj jo v sebi izražujejo, toliko lepši so sami, toda nikdo se ji še z daleč ni približal. Mnogi nas s svojo lepoto kar omamijo, ali kaj je lepota njihova proti Jezusovi, še primerjati se ji ne more. O, lepota Jezusova preseza vso vstvarjeno lepoto; nedosegljiva je, neomejena je.

Prav tako je neomejena njegova osebnost. Zgodovina nam opisuje mnogo velikih mož; toda vsak je mož svojega naroda, svojega časa; vidi se mu, da je Grk, ali Rimec, ali Jud, ali Lah, ali Anglež, ali Nemec. Toda Jezus? Kaj pa je On po Svoji osebnosti? Po krvi je iz rodu Judovega; po značaju svojem pa ni Hebrejec, On ni Grk, On ni mož starega, ni mož novega časa. Kaj pa je? On je človek, v Njem je popolna, čista človeška natura.

Zato je pa tudi uzor vsem; vsi naj ga posnemajo: otrok, dekle, mladenič, mož, žena, starec; vsi stanovi naj iščejo pri Njem pomoči in tolažbe: bogatin in berač, kralj na prestolu in grešnik v zaporu; Jezus je za vse: za Grka, čeprav ni negoval modroslovja, za Rimca, čeprav ni pridobival vojsk, za divjaka in za omikanca, čeprav si njihovi nazori in običaji kar nič niso podobni; Jezusu se klanja Indijan v Ameriki, Zamorec v Afriki, prebivalec Indije, in ker se mu klanja, si osvoji tako čiste, vzvišene čednosti, kakor da je sredi Rima. Tako splošna je Jezusova osebnost, da je za vse; vsi jo lahko posnemajo, toda nihče je ne doseže.

Kaj pa še le Njegovo delo: tudi temu ni nobene meje nikjer in nikdar, nihče Ga ne prekosil. Človeštvo hiti naprej; na potu pozdravlja svoje velikane, toda kmalu jih prehiti, niso več zanje. Platon ni več za nas, Ciceron nam ne zadostuje. Neuton je zaostal, Kopernika so davno prekosili: toda Jezusa? Sam brezbožni Renan pravi, da se Jezus nikoli prekositi ne more in

se ne bo; in neverni Amerikanec Parker vpraša: „Ali se je duh živeč v Jezusu do sedaj izčrpil, popolnoma osvojil in razumel? in odgovori: O ne, ni ga človeka, ni ga veka, ki bi bil prekosil ali izčrpil Jezusa, On je neizčrpljen in neizčrpljiv.“

Človeštvo napreduje, Jezusovo delo pa se prikazuje v vedno novi svetlobi, novi popolnosti, novi rodovitnosti. Za vsak nov razvitek, za vsako novo potrebo najdemo pri Jezusu v Njegovem delu in nauku novo luč, novo pomoč, novo zdravilo, kakor da je imel vse pred očmi in za vse že naprej poskrbel.

Duh Jezusov prekosi torej vsak človeški razum; da, ne samo prekosi ga, ampak toliko je nad njim, da človeški duh Njegovemu kar nič podoben ni. On obsega to, kar je za nas nedosegljivo, nepristopno. Mislim one nauke, katere imenujemo svete skrivnosti. Zde se nam temne, ali nam vse pojasnjujejo. Trdilo se je, da so protirazumne, n. pr. sv. Trojstvo, večvečenje, sv. Rešnje Telo; toda največji modrijani so rekli, da jim sicer ne pridejo do dna, da jim v sebi niso jasne, ali da v njihovi luči gledajo in spoznavajo vse ostalo. Velikani v vednosti so včasih temni, ali niso nedosegljivi, tudi drugi se morejo popeti na višine, na katerih so oni, toda nihče ne more poleteti do onih višin, na katere se je dvignil Gospod Jezus in s katerih, čeprav jih noben človeški um ne more gledati, vendarle razsvetljuje vse. On je kakor solnce: kdo more v solnce gledati, ali vendar vidimo njegove žarke, ki vse razsvetljujejo in obsevajoči polepšavajo.

Že te poteze Jezusove osebnosti so vzbujale vsem, ki so jih proučevali, nehote misel, da On ni samo človek. Sam Rousseau je ves začuden rekel: Ako življenje in smrt Sokratova prikazuje modrijana, življenje in smrt Jezusova prikazuje Boga.“ Napoleon trdi: „Poznam človeka, a rečem vam, Jezus ni samo človek.“ Tudi veri sovražni Amerikanec Parker priznava: „Jezus izliva okoli sebe novo luč, svetlo kot dan, vzvišeno kot nebo, resnično kot Bog. Modrijane, pesnike, preroke, rabine, vse On presega. In vendar v Nazaretu ni bilo nobene šole, nobenega poduka. Da, v mlademu možu je Bog!“

Glejte, kam smo dospeli. Kdor Jezusovo življenje res proučava, prijatelj ali sovražnik, čudi se zmiraj bolj in bolj, kako je čist brez madeža, kako нравno popolen, kako prekrasen, diven značaj; da, vsakdo si že po tem nehoté stavi vprašanje, ali je res samo človek?

II.

Nam to še ne zadostuje: s polovično svetlobo se ne moremo zadovoljiti: ako je Jezus Bog, naj nam da boljših dokazov, mora nas tako prepričati, da kar nič dvomiti ne moremo. Pokaže naj božja dela, božjo svetost. Pokazal je oboje.

On samo hoče in zapové in glejte: slepi spregledajo, gluhi slišijo, nemi govore, hrómi hodijo, mrtvi vstajajo, valovi morski se umire; vse to se godi pogostokrat, pri belem dnevu, pred velikimi množicami, v sredi zvitih sovražnikov. Mogli bi pregledavati resničnost teh čudežev, toda pustimo to, pa si bolj natanko oglejmo način teh čudežnih del, ker tudi od tod uam bo odsevalo božanstvo Jezusovo.

Poprašuje se: od kod Jezusov uspeh? zakaj vse ljudstvo za njim dere? Odgovarja se: radi čudežev, kateri so dokazovali Njegovo moč nad narodo. Toda ta odgovor je pomanjkljiv. Čudeži sami po sebi bi bili ljudi bolj odbijali, kakor pa pridobivali. Po čudežih vidimo množice prestrašene. Gerazeni Ga kar naravnost prosijo, naj gre proč od njih, še Peter kliče Gospodu, naj gre od njega. Da, čudeži sami po sebi bi bili Njegovo delo pokopali, ker vsakdo se trese pred silno močjo, ki bi ga mogla streti, mogla zdrobiti in za to beži pred njo.

Toda Jezus ni delal čudežev kadarkoli, ampak je čudežno Svojo moč neizrečeno omejil. Prišel je ozdravljat, kar je bilo bolnega, življenje dajat, ne pa pokončavat: za to je odločil, da hoče s čudeži samo koristiti, ne pa škodovati, in to koristiti ne sebi, marveč drugim. To prepričanje je med ljudmi zavladalo; vsaj vidimo, da se Ga kar nič ne bojé, da Mu nasprotujejo, da Ga preganjajo, da Ga vjamejo, da Ga uničijo in križajo, če tudi vedó, da ima moč, ter bi jih prav lahko uničil, sebe pa osvobodil.

Kadar pa vidi nadloge ljudi, ne more se zdržati, čudeže v njihovo korist kar kopiči: srce Njegovo ljubi, zato pomaga. Zato se gnete vse okoli Njega. Kako ganljive so besede one žene, ki je rekla: „Če se le roba Njegove obleke dotaknem, zdrava bom.“ Jezusa vidimo ginjenega, vidimo Ga, da solze toči, tako pri Jajru, pri mladeniču iz Najma, pri grobu Lazarjevem: ginjen, solzan zapové, in smrt mora plen svoj nazaj dati. Vse to pa dela tako mirnega duha in tako lahko, kakor da so Mu navadna dela.

Toda On ni zadovoljen, da ozdravlja telesa, On gre dalje, On gleda duše: da, odrešenik hoče biti in sicer, odrešenik neumrljivih duš. Skozi telesne slabosti gleda dušne bolezni in te hoče odstraniti. Zato pred čudežnim delom skuša, da

spodbudi dušne moči, naj se Ga oklenejo. On vprašuje: „Ali veruješ?“ „hočeš li ozdravljen biti?“ „o ko bi mogli verovati!“ In še le po tem, ko je duša vsaj začela poskušati, da se obrne k Njemu, še le po tem stori čudež.

In kako nežno postopa, da nikogar ne poniža, nikogar ne osramoti, nikogar pregreh ljudstvu ne odkrije, akoprav jih v duši gleda. Samo v toliko namigne, da bolnika pouči, ne pa izda. „Pojdi v miru in ne greši več! . . . „veliko grehov ti je odpuščenih, ker si mnogo ljubila“; tako nežno, tako prizanesljivo, tako izbrano zna govoriti. Ni čuda, da se okoli Njega gnetejo vsi, ki so okusili Njegovo dobroto, bolniki, katere je ozdravil, gobovi, katere je očistil, obsedeni, katere je rešil, grešniki in grešnice, katere je izkopal iz pregreh, a jih vendar ni osramotil.

Vprašamo, ali se v tem omejevanju in v takem nesebičnem vpotrebljevanju čudotvorne moči ne pokazuje nekaj božanskega? Izgubila je ta nadnaravna moč svoje strahovitost, nekaj posebno milega, privabljivega ima na sebi, za to pridobiva srca, ne odbija jih. Ljubezen, nesebičnost, rahločutnost Srca Jezusovega, ki se je razodevala v uporabi čudotvorne moči, pridobila Mu je svet, izpričevala pa tudi božansko Njegovo svetost.

Dà, poglejmo še Njegovo svetost. Sloveči Paskal jo je premišljeval in ves zamaknjen je vzkliknil: „Jezus je bil krotak, blag, potrpežljiv, svet, da, svet kakor Bog, strašen vragu, brez najmanjega madeža. O, kako velik in čudežno vzvišen je v očeh srca in v očeh onih, ki poznajo modrost!“ In res, karkoli smo do sedaj o Jezusu čuli, vse se izgubi pred svetlobo Jezusove svetosti.

Sv. Janez evangelist piše: „kdor misli, da je brez greha, samega sebe goljufa.“ (Rom. 7. 14). Sv. Pavel trdi sam o sebi, da je grešnik, vdan pod greh, da nima nič dobrega na sebi. Tako govore najboljši ljudje, največji svetniki: vsi objokujejo svoje grehe in prav to ponižno kesanje je temelj njihove svetosti. Ko bi kdo od njih začel trditi, da je brez greha, da je svet, ali ne bi v tistem hipu izgubil blišča svetniškega?

Samo eno edino izjemo imamo. Eden je, ki je v svojem času trdil: „jaz sem svet!; kdo od vas me more prepričati greha?“ Eden je, ki je v resnici ves čist, sama ponižnost, najbolj bistrega in globokega pogleda, ki je zaklical: „bodite sveti, kakor sem jaz svet!“ in vendar ni izgubil blišča svetosti. On povsod greh sovraži, hoče, naj vsi ljudje svoje grehe objokujejo, naj pokoro delajo: zli se, da ga edino greh peče, vsaj govori: „Pojdi v miru, ne greši več; tvoji grehi so

ti odpuščeni!“ vendar pa nikoli ne pokaže, da bi tudi za se pokore in odpuščanja potreboval. Nikoli ne trka na svoje prsi, nikoli se ne kesa za svoj greh, ne v Getzemanu, ne na Kalvariji, nikoli ne obžaluje ni ene besedice, ni ene misli, ni enega dejanja. Učence uči moliti: „Vi, ko bote molili, recite: odpusti nam naše dolge“. On sam nikoli tako ne moli. On, ki je človek kakor mi, ki dela, trpi, umrje kot človek, da On, ki je skušan kakor človek, ki je v sredi grešnikov in grehov, ki sovraži greh in želi vse ljudi od greha rešiti, On nikdar in nikoli ne misli nase, da bi bil tudi sam pokore, kesanja, odrešenja potreben.

O tej popolni svetosti so prepričani prav vsi, ki so z Njim; da, kolikor bolj z Njim občujejo, kolikor bolj Ga poznavajo, toliko bolj se čudijo brezmadežni Njegovi svetosti. Tako prijatelji, pa tudi neprijatelji. Sovražniki nanj pazijo, le malo naj se Mu spodtakne, izgubljen je; ali nobene slabosti ne opazijo na Njem; zmiraj miren, krotak, blag jih poprašuje: „Kdo iz med vas me more o grehu prepričati?“ tako vprašati, pa še sovražnike, si pač nihče ne upa. Jezus to stori, sovražniki pa molče.

Toda ne samo sovražnikom, ampak vsemu človeštvu stavi Jezus isto vprašanje, da, na popolno, brezmadežno, svojo svetost postavi On svojo cerkev. Ko bi kedaj v življenju Jezusovem našli le eno samo goljufijo, našli en sam greh, da, eno samo napako, kakršnih ima na tisoče vsak človek: cerkev bi padla, uničena bi bila; od mogočne zgradbe, na kateri je tekom stoletij v solncu svetosti Jezusove pognalo toliko divnih čednosti, od te zgradbe ne bi nič ostalo. Prav to, da je Jezus svoje delo postavil na brezmadežno Svojo svetost, Ga odlikuje in neizmerno povečuje nad vse velike može vseh časov in vekov.

Stopimo še korak dalje. Jezusa ne odlikuje samo čistost od vsakega najmanjšega pregreška, ampak krase Ga tudi vse čednosti. Da, vse čednosti opazamo v Njegovi duši in sicer prekrasno razvite v največji, nadčloveški popolnosti; vidimo vse čednosti in sicer v najlepšem soglasju, tudi one, ki si dozdevno nasprotujejo. Kdo je bil strožji od Jezusa, pa tudi kdo nežnejši? Kdo je bolj spoznal notranjo svojo vrednost, in vendar kdo je ponižnejši od njega? Da, prav ta rahločutna in pregloboka ponižnost z zavestjo nepopisljivega, ker božanskega veličanstva je najbolj čudežen znak čudežnega značaja Jezusovega. Občudujemo Njegovo nedolžnost in čistost, zraven pa gledamo največjo pokoro: nihče ni slabosti in nizkosti človeške bolje spoznal, pa vkljub temu

nihče ni ljudi bolj ljubil, manj zaničeval, več od njih pričakoval, kakor On.

In vsa skupna in skladna čednost na najvišjem vrhuncu, kamor mu nikdo slediti ne more, je zanj tako lahka, tako naravna; giblje se v njej kakor v svojem življu. Ker se pa čednost še le v bolečinah poskusi, tudi On trpi in koliko! On uči: „Blagor ubogim!“ in glej Ga pribitega na križu, golega v največjem siromaštvu, toda jasnega, mirnega obraza. On uči: „Blagor krotkim!“ in glej Ga, kako je k stebru privezan, kako Ga bičajo, s trnjem kronajo, pljujejo, zasramujejo, pa on ne toži, On je miren. On uči: „Blagor usmiljenim!“ in glej, ko Ga Juda izda, Peter zataji, vojak opljuje, On ima zanje samo en pogled, samo eno besedo, samo eno molitev, namreč besedo odpuščanja in ljubezni. On uči: „Blagor jim, ki trpe preganjanje zovoljo pravičnosti“ in glej, ko je za svet dal vse: Svoje telo, Svojo kri, Svoje srce, Svoje življenje, On poskakuje veselja in radosti. Mi spoštujemo one, ki nase pozabijo, da se samo za bližnjega žrtvujejo: spoštujemo one, ki so pozabljeni od onih, katere so ljubili; toda da oni, katere je kdo ljubil, njega sovražijo, preganjajo, on pa vendar le za nje žrtvuje vse, kar ima na duši in telesu in to v največjem trpljenju, v najsramotnejši smrti, da nehvaležnike odreši in osreči, kaj večjega in višjega na zemlji ni mogoče. Ljubezen Jezusova na križu, kjer umira za nehvaležnike, za preganjalce, za besne Svoje sovražnike, to je vrhunec npravne lepote in čednosti. Kaj je Sokratova smrt prisposobljena z njo! Sedaj še bolj razumem besedo istega Rousseau-a: „Ako življenje in smrt Sokratova pokazuje modrijana, življenje in smrt Jezusova pokazuje Boga“.

Tem nedosegljivim čednostim se čudim; vedeti pa želim od kod prihajajo, od kod izvirajo. In če grem v notranjost Jezusovo, kaj tam najdem? Rekel bi, da v globini Svoje duše ima skrivnega gosta, ki ga nikoli ne zapusti; z njim se zaupljivo razgovarja, njegovo drugim skrito lice On gleda; včasih spregovori in pove odlomek skrivnostnega razgovaranja v dnu duše. Pri grobu Lazarjevem pravi: „Vedel sem, da me vselej uslišiš.“ V Getzemanu moli: „Ako je mogoče, naj gre ta kelih od mene, toda ne kakor jaz hočem, ampak kakor ti hočeš!“ In na križu: „Zakaj si me zapustil?“ Kdo je ta, katerega ljubi, s katerim se zaupno razgovarja, s katerim je v najnežnejši zvezi, kakor sam pové: „On in jaz sva eno“. On nam te skrivnosti ne prikriva, saj očitno pravi: „Moj Oče mene ljubi, kakor Oče mene pozna, tudi jaz Njega poznam... Besede, katere sem Vam govoril... od Očeta sem

se jih naučil... moja hrana je spolnjevati voljo Očetovo... jaz in Oče sva eno."

Ali kakov je odnosaj Jezusov do Njegovega Očeta, kaka zveza? Ali samo taka, kakor je med nami in Bogom, le popolnejša, le tesnejša? Ali je drugačna? Kdo nam bo to povedal, ako ne On sam? Mi slutimo, nam se dozdeva, mi kakor skozi temo nejasno vidimo, toda dalje oko ne more prodreti. Je li tukaj Bog, kdo ve? O Jezus, povej nam Ti sam, kaj si Ti? Ali si samo svetnik, pravičen, človek z Bogom tesneje, nežneje združen, kakor pa mi? Ali si kaj družega, kaj več? O govori; prosimo Te, govori! Srce naše je pripravljeno.

† **Anton Bonaventura,**

skof.

(Konec prihodnjič.)

Glejte! gremo gori v Jeruzalem...

Nastopili smo sveti postni čas, čas, ki ima na sebi nekaj skrivnostnega, ki s tiho resnobo navdaja človeška srca. Bliža se Velika noč, praznik vstajenja Gospodovega. Gorke sapice pihljajo, narava se pripravlja k vstajenju. Tudi človeku je pri srcu nekako gorko, prijetno, kar se ne da izraziti z besedo, ampak samo občutiti.

Bil je isti čas pred 1867. leti, ko se je bližala judovska Velika noč. A ta je bila drugačna od prejšnjih. Do sedaj so se darovala jagnjeta izmed črede ovac, sedaj pa pride Velika noč, ko se bo darovalo Jagnje Božje — Jezus Krist za grehe vsega sveta.

Po poti od modrega genezareškega jezera se pomika proti Jeruzalemu množica ljudi: Gospod z dvanajsterimi apostoli in učenci. Njim pa se pridružujejo vedno nove trume, da bi videle svojega Izveličarja.

Pred vsemi stopa Gospod, priprost kot drugi ljudje, a iz Njega odseva božje veličastvo, ki se kaže v vsakem koraku, v najmanjši kretnji, po obrazu pa mu je razlita sveta resnoba. Kar se ozre nazaj na sledečo mu množico in pokliče dvanajstere k sebi. Milo — resno je pogleda, pa izpregovori mirno, veličastno:

"Glejte! gremo gori v Jeruzalem, in vse se bo dopolnilo, kar je pisano od Sinu človekovega po prorokih. Izdan bo namreč nevernikom, in bo zasramovan, in bičan in zapljuvan; in potem, ko ga bodo bičali, ga bodo umorili; in tretji dan bo od mrtvih vstal." Luk. 18, 31—33.

Kaj je čutilo pač Njegovo božje Srce ob tej priliki, ko je tako jasno videl svoje bridko trpljenje in grenko, sramotno smrt!

Zapustil je nebesa in božje svoje veličastvo in prišel na svet ubog — iz ljubezni do nas, reven je živel — iz ljubezni do nas, učil nas je zaničevati posvetno in hlepiti po nebeškem — iz ljubezni do nas, in zdaj gre gori v Jeruzalem v smrt — iz ljubezni do nas. Noga se mu ne ustavlja, sveto Telo mu ne trepeče, ko gre v trpljenje in smrt — za nas!

Kristijan moj, glej, že takrat je mislil tudi na te in govoril tudi tebi: "Glej, grem gori v Jeruzalem

v smrt, da tebi priborim večno življenje." Videl je že takrat vse tvoje grehe, ki so že takrat žalostili Njegovo dušo. Videl je, kako mu boš vračal za ljubezen zaničevanje in mlačnost, za dobrote nehvaležnost. In vendar — vkljub vsemu temu te je ljubil „in gori“ v smrt za te.

Ah, kolika je morala biti tvoja ljubezen, o Gospod, do nas zemeljskih črvičev! Kako veliko mora pač vredna biti človeška duša, da se ni obotavljal sam Bog za njo umreti in jo oprati madežev z lastno krvjo! Kako pa mi cenimo svojo dušo? Za malo, ničevno posvetno veselje jo često prodamo satanu. Vse drugo nam je bolj mar, nego skrbeti za dušo. In vendar „le eno je potrebno“: skrbeti za dušo, da bomo enkrat vekomaj srečni v nebesih.

Apostoli pa „so se čudili in so s strahom za njim šli.“ Da čudili so se Njegovi srčnosti, s katero je šel v smrt za nas.

Bali so se zanj, ker so vedeli, da izgube svojega ljubljenega učenika. Zdaj so varni, ker so pri Njem, in če je On z njimi, česa se jim je bati? a kaj potem, ko bodo brez Njega? Mračna skrb in strah sta se jih polastila.

Človek je le tako dolgo trden in varen, dokler je po milosti združen s svojim Bogom. Ko ga pa Bog zapusti, pade v roke razbojnikom — svojim strastem.

„In oni (apostoli) tega niso razumeli, in ta beseda jim je bila skrita, in niso razumeli, kar je bilo rečeno.“ (Luk. 18, 34.)

Da niso mogli razumeti, kako bi bilo mogoče, da bi se On, njihov učenik, dal tako ponižati, zasramovati in celo umoriti. Dan na dan so videli čudeže, ki je delal v svoji vsemogočnosti, dan na dan so strmeli nad veličastvom, ki je odsevalo iz Njegove božje osebe. In ta, komur so pokorni hudiči, narava, in vse, kar je v nebesih in na zemlji, ta, da bi se dal tako sramotno umoriti! To presega človeško pamet. Glej, kristijan, Gospod je storil za nas to, česar ne bi bil nikdar nihče pričakoval, s čemur je presenetil celo apostole same. Da, ponižal se je tako globoko zaradi naše prevzetnosti in da bi nas učil ponižnosti! Šel je v smrt ponižno, tiho, pobleвно. Kako pa mi prenašamo svoje težave? Odgovorimo si odkritosrčno!

"Glej! gremo gori v Jeruzalem." Idimo tudi mi za njim v nebeški Jeruzalem! Zadenimo vsak svoj križ na rame in nosimo ga voljno do smrti. Mislimo zlasti zdaj v postnem času prav pogosto, kako je Jezus vse voljno trpel iz ljubezni do nas in dal za nas svoje življenje! Prenesimo tudi mi vse radi in potrpežljivo in ljubezni do Njega, ki nas je tako neizrekljivo ljubi. Darujmo mu vse svoje križe in težave, vse svoje zmožnosti, svoje srce, saj je On dal vse za nas. Hodimo za Njim po trnjevi poti trpljenja, da enkrat z Njim tudi veličastno, zmagoslavno vstanemo, vstanemo k večnemu življenju!

M. Š.

Izreki svetnikov o češčenju Matere Božje.

"Ničesar noče od nas Krist imeti, nego kar pride k njemu po Marijinih rokah."

(Sv. German)

"Tebi, o gospa, je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji, kar hočeš, vse dosežeš."

(Sv. Anton.)

„Pridite k Mariji. Blizu nje je dobro biti, pri njej bivati je še boljše, pri njej vedno ostati najbolje.“

(*Sv. Peter Dimijan.*)

„Ljubi moji otročiči! Marija je moja velika nada, ona je največji vzrok mojega upanja. Potrudimo se torej, da s srčnim počestitvjem proslavimo to Božjo Mater, zakaj tako hoče On, ki je sklenil, da zadbimo vsako dobroto le po njeni priprošnji.“

(*Sv. Bernard.*)

„Prosimo Boga milosti, a prosimo je po Mariji.“

(*Sv. Bernard.*)

„Zato je Marija postala Mati Božja, da oni nesrečneži, ki bi ne bili izveličani radi svojih grehov, zadobe po njeni sladki usmiljenosti in po njenem posredovanju izveličanje.“

(*Sv. Krizostom.*)

„Po Mariji je prišel Bog iz nebes, in po njej morejo priti ljudje v nebesa.“

(*Sv. Avguštin.*)

—k—

Razgled po domovini

Z Gorenškega. Dne 23. februarja. Včeraj smo spremili do zadnjega počitka zlatomašnika in nadžupnika mengiškega, velečastitega gospoda Ivana Nep. Zorec. Že dalje časa je bolehal; a v petek se je bolezen shujšala ter je prejel svete zakramente za umirajoče. Ko so cerkveni dostojanstvenik ponedeljek župnika obiskali ter mu rekli, naj s Kristom voljno trpi, odgovoril je gospod: pokora, pokora. Na večer istega dneva je župnik sladko in mirno v Gospodu zaspal. K pogrebu se je zbralo 27 duhovnov: Ljnim na čelu kanonik in dekan kameniški, prečastiti gosp. Ivan Oblak in rajncega brat veleč. gospod Jurij Zorec, župnik na Krki. Prišli so duhovni sosednih žup, več bivših kapelanov rajncega, in trije frančiškani, med njimi visoko častiti provincijal pater Konstantin. Vernega ljudstva se je sešlo silno veliko. Nad 80 let stara ženica, ki je prisostovala pri pogrebu mengiških župnikov gg. Gregorja Kuralt in Ivana Kuralt, je izjavila, da je bilo zdaj še več ljudi pri pogrebu kakor takrat. Umeje se, da je bila tudi šolska mladina pod vodstvom svojih gg. učiteljev in učiteljic. Pogreba po mengiškem trgu se je udeležila tudi gospoda, bilo je je veliko navzoče. Po odpetih biljah stopi gospod kanonik in dekan kameniški na leco, ter v izvrstnem, globoko premišljenem govoru opisuje življenje in delovanje pokojnega župnika, ki je čakal 75 let. Rajnki je služboval kot kapelan v Št. Vidu nad Cirknico, v Premu in v Železnikih, kjer je zidal novo kapelanijo. Potem je bil nekaj let župnik v Turjaku, od koder se je v Mengeš preselil. Tukaj je bil silno delalen, veliko je spovedoval, veliko zidal in popravljaj. Še vlani je zidal novo župnišče, ki je sicer pokrito, pa ne še osnaženo in dogotovljeno. Za obdelovanje širne kmetije trebalo je dosti hlapcev in dekel, ki so mu zvesto služili, župnik pa jim je bil skrbni oče ter je tudi svoji družini zapustil lepa volila. Gospod je bil sicer nagel v besedi in v dejanju, pa je bil hitro dober, ker mu je bilo lastno dobrotljivo in usmiljeno srce. *) Gosp. kanonik je župljane mengiške zato nagovoril, naj pokojnemu odpustijo, ako je kedaj tega ali drugega v naglici žalil; potem je je pozval, naj goreče

molijo za svojega pokojnega dušnega pastirja, ki jim je bil skrben oče in velik dobrotnik učeči se mladini in vsem ubogim. Za šolsko mladino, k njemu dohajajočo, je vedno imel kak dar: zvezke, svinčnike i. dr. Potem je gospod kanonik maševal za pokojnika pri stranskem altarcu. Peto črno mašo z leviti pa je velečastiti gospod župnik s Krke Jurij Zorec opravil za svojega pokojnega brata. Župnik s Krke je bil rojen l. 1826, torej je dve leti mlajši od pokojnega ter bode imel letos zlato mašo. Čudili smo se, ko je ta župnik, mož ponosite postave in držeč se pokonci kakor bi imel še le 40 let, stopal k altarcu Gospodovemu, s kelihom v roki, darovat nebeskemu Očetu neprecenljivo nekrvavo daritev za svojega brata v spravo za njegove grehe, napake in zamude. To je bil vznesen, redek in zelo ginljiv prizor, ko smo videli brata maševati za pokojnega brata duhovnika. Vse je bilo ginjeno. Župnik je krepkim, čisto donečim glasom peval sv. mašo in ko je peval predglasje pred povzdigovanjem in Oče naš po povzdigovanju, dozdevalo se nam je, da vsaka beseda donaša nove tolažbe in mnogo utehe pokojnikovi duši. Po završenem mrtvaškem opraviu smo spremili rajncega župnika na pokopališče, kjer med drugimi počiva in čaka prihodnjega vstajenja župnikov oče, ki je pred 28 leti tu umrl. Oče in sin župnik počivata zdaj oba v eni jami. Ker dobra dela izbrišejo pege, ki se duše pri mejo v teku življenja, upajmo, da je pokojni župnik radi njega izredne radodarnosti našel milost in usmiljenje pri Jezusu, ki je rekel: blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli, blagor jim, ki v Gospodu umrjejo, ker njih dela gredo za njimi. A. K.

I. Bratovske zadeve

molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec marcij 1900.

(Spis potrdili in blagoslovili sv. Oče.)

a) Glavni namen:

Božja postava za delo.

1.) **Sv. Mihael Karv. in tovariši, mučenci.** Misijoni na Japonskem in v Koreji. Več nevarno bolnih. Spreobrnjenci. Važne trgovske zadeve.

2.) **Praznik trnjeve krone našega Gospoda.** Bratovščina srca Jezusovega na več krajih. Postna zapoved. Umirajoči.

3.) **Sv. Kunigunda, cesarica.** Krščanske vladarske hiše. Katoliške poslanske skupine. Krščanska delalska društva.

4.) **Prva postna nedelja. Sv. Kazimir.** Postni pridigarji. Katoliška cerkev na Poljskem. Učeca se mladina. Hudo skušane družine.

5.) **Sv. Ivan od križa, spoznovalec.** Pravi duh pokore in stanovitnost v dobrem. Edinost med katoličani.

6.) **Sv. Fridolin.** Katoličani na Ruskem. Odstranitev očitnega pohujšanja. Katoliška cerkev na Kitajskem.

7.) **Sv. Tomo Akvinski.** Red pridigarjev. Profesorji in gojenci bogoslovja. Važna slovstvena dela.

8.) **Sv. Ivan od Boga.** Usmiljeni bratje. Krščansko oskrbovanje bolnikov. Ustanovitev in podpora več dobrodelnih zavodov.

N.

*) Pokojni je rekel nekoč v prijateljski družbi: »Jaz nisem sicer oglašenega vedenja, pa imam dobro srce.« —

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusovega Srca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Srca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Mohorja in Fortunata, varuhov naših angeljev in vseh naših patronov Bog dobrotno odvrni od naše dežele potoje, umore in samcmore, odpad in brezverstvo, vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe. — Posebno ste priproščeni dve osebi Jezusovemu in Marijinemu pr. Srcu, sv. Jožefu, sv. Joakimu, sv. Ani, sv. Antonu, sv. Mihaelu, sv. Martinu in sv. Juriju za poboljšanje. — r.

Raznoterosti.

Predsednik Krüger in katoličani. Nekoč je evangelijski pastor Mahlberbe prosil predsednika južnoafriške transvalske republike pomoči proti širjenju katoliške cerkve. Predsednik Krüger, dasi iskren Kalvinec, mu je odgovoril, da kot poglavar države temu ne more nasprotovati. Ako pa hoče kalvinska cerkev obdržati v Transvalu svoj vpliv, naj se ravna v dobrih delih in v krščanski ljubezni po katoliški cerkvi, naj prinaša iste žrtve kot ta, naj ustanavlja učne in dobrodelne zavode kot katoliška cerkev. Le tem potem se bo kosala s katoliško cerkvijo. — n.

Jezuit in veda. L. 1887. je imel senator Ginty v „belem domu“ v Washingtonu govor o slavn. jezuitskem misijonarju Jakobu Marquette, ki je s sopotnikom Francozom odkril tek reke Mississipi in je zlasti med endotnimi Indijani jako blagodejno deloval, obče nazvan „oče Jakob“. Ginty je končal svoj govor z besedami: „Kjerkoli se dviguje križ, tam prežene njega mila luč temno moč barbarstva. Zato hočemo Marquetteju izkazati čast, ki gre največjim možem severne Amerike. Tudi naši otroci in vnuki naj bi častili tega jezuita-odkritelja. Prijatelj demovine je in apostol.“ — k.—

List „La Croix“ je jel nabirati novcev za onih šest škofev ter onega kanonika, katerim je francoska vlada ustavila plačo radi njihovega protesta proti obsodbi, po kateri je bila razpuščena kongregacija asumpcionistov. Sam list „La Croix“ je dal v to svrhu tiscč frankov. X.

Listek.

Postne pridige po ljubljanskih cerkvah govore v naslednjem dnevnem vsporodu in ob naslednjih urah ti-le gospodje: V Trnovem vsako nedeljo in praznik ob 2. popoldan o raznih osebah pri Kristovem trpenji kapelan Viktor Koechler; pri sv. Jakobu nedelje ob 2. popoldne o postajah Križevega pota kanonik Ivan Rozman; v stolnici vsako nedeljo in praznik ob 4. popoldne o Kristovem trpenji stolni vikarij Fran Birek; pri sv. Petru vsako nedeljo in praznik ob 6. zvečer o 4 poslednjih rečeh kap. Fran Pavlič; pri oo. frančiškanih vtorke ob 6^{1/4} zvečer o tvarini „Krist ali Baraba“ o. Salezij Vodošek; v stolnici četrteke ob 6. zvečer za slovensko razumništvo kanonik dr. Fran Lampe; petek pa istotudi ob 6. zvečer o. Alojzij Hörtnagel. T. J. po nemški. — Vernemu ljudstvu bode torej dosti prilike, da se to dōbo

uglobi v Gospodnje trpenje ter v zgodovino rešenja človeškega rodū. Sosebno Ljubljančanje — porabite jo!

Slovenci, kaj podpirate, če podpirate družbo sv. Cirila in Metoda. Tržaški časnik „Edinost“ poroča o šolski veselici na naši dekliški tržaški šoli in končno pristavlja besede: „Občudujemo požrtvovalnost in divne uspehe šolskih sestra. Slovenska dekliška šola družbe sv. Cirila in Metoda stoji na vrhunci. Šolske deklice tako lepega vedenja in odločno slovenskega mišljenja — sijajni vspehi v šoli — divna razstava ročnih del — in končno taka veselica! — To so neovrgljivi fakti in to znamo tržaški Slovenci tudi ceniti. Ve neutrudne slovenske šolske sestre in ve zlate deklice, naša nada in naš ponos, le tako naprej. Mi smo z Vami!“ — „Edinost“ ni niti cerkven, niti šolsk list. In tako sodi o šolah naše družbe. Podpirajte nas, rojaki, prosimo Vas — da ne omahnemo.

Slovenski slikar Ivan Grohar, ki je naslikal sv. Antona Padovanskega in sv. Antona puščavnika stranskima altarjema na Brezijah, biva sedaj v Monakovem, kjer bode še do velike noči. Njegov naslov je: „Ivan Grohar, Monakovo — München, Hohenzollernstrasse 87.“ Krasni njegovi sliki oceni naš list svoječasnno v svojem dotičnem umetniškem oddelku.

Škofijska kronika.

Premilostni g. knežskof dr. Ant. Bonaventura Jeglič je odšel saboto, 24. t. m., zjutraj v Hrenovice, kjer je slovesno sklenil misijon nedeljo popoldne. Ponedeljek, 26. t. m., se je odpeljal v Ribnico, kjer je bil konec sv. misijona torek popoldne. Pri obeh misijonih je bila udeležba veličastna.

Duhovske premembe. Za grof Lambergov kanonikat pri tukajšnji stolnici je bil prezentiran preč. g. kš. konz. svetnik dr. Frančišek Lampe, profesor bogoslovja v Ljubljani; za Kurchpergov kanonikat pri tukajšnji stolnici pa veleč. g. dr. Andrej Karlin, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani. Podeljene so župnije: Št. Jurij pod Kumom veleč. g. Frančišku Avsec, župniku v Brusnicah; Podkraj tamošnjemu župnemu upravitelju č. g. Antonu Mezeg; Slavina veleč. g. Matiji Prijatelj, župniku v Strugah; Unec veleč. g. Josipu Regen, župniku na Vojskem; Trata veleč. g. Mateju Pintar, župniku v Stari Oselici. Kanonično vmeščeni so bili: preč. gg. Ivan Sajovic na kanonikat cesarske ustanove, dr. Frančišek Lampe in dr. Andrej Karlin — vsi trije dné 28. jan. 1900 („Dan“ list 5. str. 40); vel. g. Josip Volec na župnijo Velike Poljane, dné 8. febr. 1900; veleč. g. Alojzij Jaklič na župnijo Poljanico (Pöllandl), dné 13. februarja 1900. Premeščeni, oziroma nameščeni so bili čč. gg. Jakob Lebar kot župni upravitelj v Polomu (Ebenthal); Ivan Volk iz Velesalega kot župni upravitelj v Št. Lenart; Lavrencij Tič iz Sodražice kot ekspozit v Harije; Josip Lavrič iz Višnje Gore v Sodražico; Karol Čik iz Leskovca pri Krškem v Višnjo Goro. Stalni pokoj je dovoljen veleč. g. Frančišku Jereb, župniku v Zaspem in č. g. Josipu Pekovec, kuratu v Lomu.

„Ljub. škof. list“ — 1900. št. I.